

C. CORNELII TACITI AB EXCESSV DIVI AVGVSTI

ANNA LIV M

LIBER II.

ET IN HVNC OBSERVATIONES

Caroli Pachalii Cuneatis.

SIS ENNA Statilio Tauro, L. Libone coss. mota Orientis regna prouinciaeque Romanæ, initio apud Parthos orto, qui petitum Roma, acceptumque regem, quamvis gentis Arsacidarum, ut externum aspernabantur. Is fuit Vono-nes, obses Augusto datus à Phrahate. Nam Phrahates quanquam depulisset exercitus, ducesque Romanos, cuncta^b vene-rantium officia ad Augustum verterat, partemque prolis, firman-dæ amicitiae miserat, haud perinde nostri metu, quam fidei popu-larium diffisus. Post finem Phrahatis & sequentium regum, ob internas cædes, venere in urbem legati à primoribus Parthis, qui Vono-nem vetustissimum liberorum eius accirent. Magnificum id sibi cre-didit Cæsar, auxilque opibus. Et accepere barbari lætantes, vt ferme ad noua imperia. Mox subit pudor degenerauisse Parthos, petitum alio ex orbe regem hostium arribus infectum: iam inter prouincias Romanas solium Arsacidarum haberi darique: Vbi illam gloriā trucidatium Cras-sum, exturbantium Antonium, si^h mancipiū Cæsaris tot per annos ser-

O B S E R V A T I O N E S.

a In nobis pro alieno & externo est, qui alibi, quam in patria altus, & educatus, externisque moribus imbutus est.

b Aliud est servire, & aliud venerari. veneratio est obseruancia imbecillioris erga valentiores; seruitus est ius domini in mancipiū.

c Non exiguum amicitie argumentum exhibetur ei, cuius in aulam pars regie & nobilissime aliquius prolis, hoc est, aliquis ex liberis, clarissimum scilicet pignus mittitur.

d Fœdus, & amicitia a principe cum exteris duabus de causis firmatur; nempe, metu potentioris; aut, quod is fidei popularium diffidit.

e Ex intellini malis, & periculis externis profecta est necessitas constituendi publicam rem certa aliqua forma, optime autem reip. forme argumentum est, cum triique malo obuiam itum est.

f Magnificum est principi peti ab se, & ex aula sua, tanquam ex regum seminario, acciri cum, qui florentissime aliquicunque prouincie, & validissime gentis rex futurus est.

g Hic est fere barbarorum mos, ut rerum mutatione, nonisque imperijs delectentur.

h Regno haud satis videtur esse honorificum, in solo regio locare eum, qui apud exteris gentes seruitutem perpetuisse sit, certè Parthi hoc pačto poterant vocari vernæ Romanorum, quomodo Fa-bius Pictor lib. 2. de aur. sec. & orig. vrb. Romæ dicit Romulum ex regulo primum regem à Thuscis declaratum esse, quam rem per occasionem acceptam Mithridates rex Asiae pro ignominia Romanis opposuit, quod vernæ fuisse Thuscorum.